

Hospodin uzdravuje ty, kdo jsou zkroušeni v srdci, jejich rány obvazuje. Ujímá se pokorných, pyšné snižuje až k zemi. Netěší ho síla koně, nemá zalíbení ve svalech muže. Hospodin má zalíbení v těch, kdo ho respektují, v těch, kdo čekají na jeho milosrdenství. (Ž 147)

1. čtení: **Gn 13,1-17**

2. čtení: **Mt 11,20-24**: *Tehdy počal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání: „Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu dály takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli žíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě.“*

I. O spolehnutí

I řekl Hospodin Abramovi: „Co bylo, to už nech být, a vyraz odtud do země, kterou ti ukážu.“ I pravil Abram: „A co tam budu dělat?“ Ale to už nechal Bůh na něm. Jen mu řekl, ať nežije pro minulost, nýbrž pro to, co má před sebou. Takhle se to má s naším člověčím životem. Budoucnost je nejistá a máme spoustu cest na výběr, jen ještě tak vědět, kam vedou. Aby se z té spleti křížovatek a možností Abram nezhroutil, slíbil mu Bůh, že bude s ním a on se na něj může spolehnout.

Jenže s tím spolehnutím je vždycky trochu potíže. „Tvých potomků bude jako hvězd na nebi,“ řekl Hospodin. Dokonce Abramovi pozměnil jméno na Abraham a jeho ženě Sáraj na Sára a ta nová jména znamenala, že z nich budou rodiče mnoha národů. Což zní nadějně, jenže oni zatím vůbec žádného potomka neměli. Abraham si tedy jednoho pořídil s otrokyní. Sára nebyla proti, naopak to sama vymyslela, ale úplně to neklaplo, ty dvě se záhy rozhádaly a otrokyně z toho požehnaného domu utekla, co nejdál mohla.

S tím spolehnutím bývá zkrátka potíže. Abraham se Sárou nabyli dojmu, že má Bůh hezké záměry, ale dost mu to trvá, než je uskuteční,

a tak to kapku urychlili po svém. Jenže co Bůh slíbil, člověk neuspěchávej: tady bylo výsledkem pár nešťastných lidí, ale může být i hůř. Když se k tomu starému páru dostavili jednou Boží poslové s ujištěním, že se dočkají syna, Sáře i Abrahamovi to pro změnu přišlo k smíchu: moc hezké záměry má Bůh a myslí to s námi dobře, ale uskutečnit to asi nepůjde, na to nemá. Pojali to jako nepovedený vtíp. Biblický vypravěč to moc nehodnotí, prostě to jen tak převypráví: že Bůh něco řekl, ale tady ti dva hlavní hrdinové usoudili, že má nemožně dlouhé dodací lhůty, pokud to tedy není celé jen špatný vtíp. Jenže pak se skutečně stalo, co Bůh předtím řekl, jakkoli nepravděpodobně to do té doby vypadalo. Čtenáři ať si to nějak přeberou, co s tím a co to znamená třeba zrovna pro váš život.

Ještě předtím se však přihodila taková nepříjemnost: Abraham se rozešel s Lotem – s tím příbuzným, s nímž před časem vyrazil z domu předků do nejisté budoucnosti. Nějaký čas hospodařili spolu, ale teď už se nedovedli porovnat. Oba byli zámožní a biblický vypravěč poznamenává, že jejich jmění bylo tak veliké, že už spolu nevydrželi. „Rozdělme se,“ povídá Abraham. „Rozhlédni se a vyber si, kde chceš žít, a já půjdu na druhou stranu.“ I rozhlédl se Lot, vybral si úrodný kraj poblíž velkolepých měst a Abrahamovi nechal ten neúrodný zbytek. Lot se pak usídlil poblíž jednoho z těch měst, Sodoma se jmenovalo a jeho sláva je dodnes veliká, jen se nedotýká hvězd, ale spíš pekla.

Z odstupu třiceti nebo kolika staletí se může zdát, že to nebyla dobrá adresa. A že bylo pošetilé, když se Abraham se Sárou pochechtávali Božímu slibu. Jenže ten odstup mnoha staletí je ošidný. Nikdo se nás neprosí, abychom Abrahamovi, Lotovi či komukoli dalšímu přidělili známku z mravů (podle kritérií našeho či spíš minulého století). Ježíš jednou řekl posluchačům: „Starejte se o sebe a nesudte jiné,“ a přesně k tomu míří i vyprávění tady o těch modelových postavách: o tom, že Bůh něco řekl, ale aby se lidi na něj a na jeho slovo spolehli, s tím bývá potíže – a pak z toho třeba vykoukne otázka: A jak to máte vy?

II. Kam patřím, i když se tam nehodím
Bůh něco řekl, což v praxi vypadá tak, že nám to někdo vyřídil, a teď se uvidí, co to s námi udělá a jak to kdo přijme. Jedním z těch, kdo vyřizovali, co Bůh řekl, byl Jan řečený Křtitel. „Čiňte pokání, neboť se

přiblížilo království nebeské," říkával. Čiňte pokání znamená něco jako: Tak moment, zastavte se, koukněte se do Božího zrcadla a zkuste si připustit, že na tom, co tam vidíte, něco není dobře. Stojí to za to, když je vám nebeské království tak blízko. Dost podobně jako Jan to o maličko později říkával i Ježíš.

Činit pokání je něco jako se kouknout do Božího zrcadla a připustit si, že na tom, koho tam vidím, je něco špatně. Ale účelem téhle akce není zjistit, že je něco špatně. Cílem téhle akce je něco víc: zahlédnout v tom zrcadle kulisy či stopy přicházejícího nebeského království, do kterého taky patřím, jen se do něj moc nehodím. Cílem je po způsobu Abrahamově nežít pro minulost, nýbrž pro to, co máme před sebou. Bůh nám k tomu, co máme před sebou, už ledacos řekl a dal. Tak se na to spolehněme – že to není nekonečně daleko a že to není jen špatný vtip.

Vyřizoval to Jan Křtitel, říkal to i Ježíš. Jan se při tom postil ostošest, tak se o něm začalo vykládat, že není normální. Ježíš to dělal jinak, jedl a pil, tak se začalo vykládat že obráží recepce, rauty a pijatiky a přátelí se s takovou sebrankou, až škoda mluvit. Těžko se lidem zavděčit, všechno je jim špatně.

III. Co o nás rozhoduje

Lidem, kteří slovy nebo nějakým činem vyřizovali Boží vzkaz, se říkávalo třeba proroci. Nebo apoštolé. Ježíš poslal učedníky mezi lidi se zprávou, že nebeské království už už klepe na dveře: tak tou zprávou uzdravujte, očišťujte a vracejte lidi do života a naopak žeňte pryč běsy, kteří je trápí. Zkusili to tedy. Jenže ouha, tam, kde vás znají zblízka, si vás moc považovat nebudou, a chcete-li prorocky nést Boží vzkaz, doma s tím nepochodíte (což doma zažil i Ježíš). Vždyť i Jan Křtitel, jenž měl k Ježíšovi blízko, si u něj na dálku z kriminálu raději ověřuje: „Jsi to opravdu ty, koho jsme čekali?“ Ježíš jeho služebníkům řekl, ať mu popíšou, co vidí, když se rozhlédnou: že nemocní a bezmocní nejsou na odpis, mrtví nekončí v opuštěném beznadějném zapomnění a těm, kdo na nic nemají nárok, se dostává naděje.

Zástupům, které mu naslouchaly, pak řekl ještě něco víc: že kdyby se v kterémkoli zapadákově děly tak mocné Boží skutky jako tady u nás, dávno už by to s lidmi hnulo. Ba i v té Sodomě, jejíž sláva se

pekel dotýká, by si dali říct a my budeme na Božím soudu ještě Sodomě závidět.

Naši předkové věnovali spoustu energie fantaziím, co se to v té Sodomě asi dělo, že z ní Bůh odvolal život. Vymýšleli to podle osvědčeného mustru: asi tam vyváděli něco, co v našem století vnímáme jako zvrácenost a co já neprovozuju, takže to můžu bez rizika odsoudit. Bible však o tom, jak tamější zlo vypadalo, mnoho neříká a mnohem zajímavější je Ježíšova poznámka, že kdyby se tam děly tak veliké skutky Boží, jaké zažíváme my, dodnes by Sodoma stála. Neboť pro úděl města není rozhodující, jak veliké zlo se tam děje, nýbrž to, zda se tam dějí veliké Boží skutky.

Tak si těch velikých Božích skutků kolem sebe aspoň všímejte, vždyť jsou pro úděl světa důležitější než zlo, které se tam děje taky (a je přitažlivé pro média i pro sousedské drby). Bezmocní nejsou na odpis, mrtví nekončí v opuštěném zapomnění a pořád ještě je tu pro nás všechny naděje – tyhle veliké skutky máme prorocky a apoštolsky lidem doručovat. Bůh nás k tomu vybavil mocí nad nemocemi, nad démony i nad smrtí – ne že bychom je uměli přemoci, ale dal nám sílu se jimi nenechat uhranout. Byť se mi dostalo jítí údolím obávaných stínů, není, jak se tomu vyhnout, ale nebudu se toho bát.

Lidi, kteří u Boha nemají vůbec na nic nárok, se dočkali toho, že i k nim přichází jeho království, jeho odpuštění a jeho budoucnost. Tak nežijte minulostí, ale tím, co jaksi přesahuje naši posmutnělou představivost a co rozum považuje leda za špatný vtip, a přece je to Boží budoucnost, ke které má cenu si to v životě namířit.

Požehnání:

Zpívejte Hospodinu z celého srdce a ze všech sil, zpívejte o tom, co pro nás udělal. Nabídl lidem svou spravedlnost a svou milost – nabídl ji k životu i nám.

My tuhle příležitost můžeme popadnout a nevzdat se jí: asi nám nebude v životě vždycky jen dobře a veselo – ale že nás Bůh pozval, ať všechno prožíváme v jeho lásce, to nám nikdo nesebere.

A tak ať vás naděje a láska provázejí, kamkoli zamíří vaše kroky, a Boží pokoj – spravedlivý a milosrdný – ať prozáří vaše dny a vede vaše cesty. Amen.